

recent verschenen

(Foto's: Kris Joosten)

gidsen maken hiervan dankbaar gebruik om de bezoekers meer te vertellen over onze inheemse amfibieën zoals groene en bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

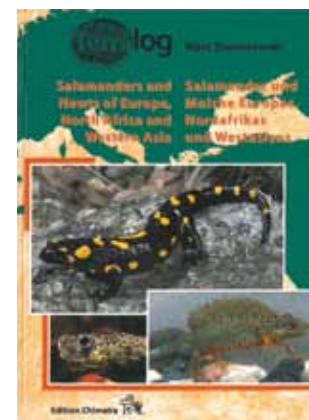
In het paviljoen is de folder 'Kijk een kikker' met praktische tips om een tuin amfibievriendelijk in te richten, gratis af te halen. Dus als u van plan bent de Floriade én de inzending Through Animal Eyes te bezoeken, dan weet u nu welke RAVON-bijdragen u zult aantreffen. Tot ziens op de Floriade!

Meer info: www.floriade.nl
U kunt ons ook volgen op twitter: @Animal_Eyes

Kris Joosten

Salamanders and newts of Europe, North Africa and Western Asia

Dit mooie fotoboek, dat pretendeert ook een terrariumboek te zijn, bespreekt alle soorten en ondersoorten van Europa, Noord Afrika en het nabije Oosten. Bij elke soort staat onder de foto's in symbolen aangegeven hoe je een soort volgens de auteur(!) moet houden.. De symbolen worden op een losse flap uitgelegd. Zaken als temperatuur, moeilijkheid, voedsel e.d. worden daarmee aangeduid. Je kunt echter niet achterhalen waarop de auteur zijn aanbevelingen baseert. Heeft hij al deze soorten zelf gehouden en geeft hij op basis daarvan zijn adviezen? Ik kan het niet achterhalen en constateer dat de aanbevelingen nogal kort door de bocht gaan, dus daarvoor zou ik het boek zeker niet 100% gebruiken. De auteur geeft dat zelf overigens ook heel eerlijk aan. Maar een beetje verwarrend vind ik het wel. Ik beschouw het dan ook

vooral als een fotoboek. Want wat het boek interessant maakt zijn de vele foto's. Alle soorten worden voorgesteld met foto's van volwassen dieren, zowel mannetjes als vrouwtjes, landfase, waterfase, larven, eieren, habitats e.d. Van sommige soorten worden ook verschillende kleurvarianten weergegeven. Het is dus vooral ontzettend leuk om bijvoorbeeld alle verschillende ondersoorten en varianten van de vuursalamander naast elkaar te zien. Bij de gevolgde systematiek, dus de ondersoorten dan wel soorten die behandeld worden, kun je wel vraagtekens plaatsen. De auteur heeft de wat progressievere auteurs gevolgd (Frost on line, een Amerikaanse website en daarmee Dubois en Raffaelli, 2009). Je komt dus opeens *Lissotriton graecus* tegen, of *Salamandra longirostris*. Ik ben echter net als Speybroeck *et al.* (2010) niet geneigd dat te volgen met dezelfde argumenten. Veel onderzoek is nog onvolledig en op basis van alleen wat mtDNA kun je geen nieuwe ondersoorten beschrijven zonder er aanvullende morfologische en biologische criteria aan toe te voegen. Bovendien spreken recente DNA onderzoeken elkaar tegen. Dan moet je dus juist terughoudend zijn want het is erg onwenselijk om voor de definitieve beslissingen uit te lopen. De taxonomie moet betrouwbaar zijn. Zo is misschien *Salamandra salamandra longirostris* een goede soort, maar daar is nog geen consensus over. Bij de diverse *Lissotriton vulgaris* soorten is het zeker voorbarig. Maar goed, het is ook geen taxonomisch boek. Wat blijft er dan over? Het is een fantastisch fotoboek! Een fraai naslagwerk voor alle soorten uit het in de titel

Der Teichmolch

Bij de Neue Brehm-Bücherei kwam vorig jaar een Duitstalige monografie uit over de kleine watersalamander (Der Teichmolch). Dit is de meest algemene salamander in Europa. Zoals wel vaker bij algemene soorten is er eigenlijk verrassend weinig veldonderzoek aan verricht, blijkbaar nemen weinigen de moeite zich in de meer algemene soorten te verdiepen. Het werd dan ook hoog tijd dat iemand deze uitdaging oppakte. Wolf-Rüdiger Grosse is er goed in geslaagd om alle relevante literatuur en informatie te rangschikken en bij elkaar te brengen, met veel detailkennis voor de salamanderliefhebber die de diepte in wil gaan. Het boek bevat gedetailleerde verspreidingskaarten van alle buurlanden van Duitsland. De verspreiding in Duitsland zelf is weergegeven per deelstaat met verschillende verspreidingskaartjes. Hier mist eigenlijk wel een totaaloverzicht van geheel Duitsland en een uniforme vormgeving van de kaartjes. In het verspreidingsdeel valt op dat ook op enkele Duitse Waddeneilanden de soort geïntroduceerd blijkt, waarmee Texel het enige Waddeneiland is en blijft met een natuurlijke populatie. Daarna volgt een zeer uitgebreid hoofdstuk over de morfologie en

genoemde gebied. Waarbij overigens de grens is getrokken bij *Batrachuperus persicus* die net als *Neurergus kaiseri* ook in Iran voorkomt, maar waarvan de naaste soortgenoten in Midden-Azië leven en dus

fysiologie. Dit wordt gevolgd door hoofdstukken over onder andere ecologie en populatiedynamiek die ook voor de Nederlandse situatie zeer goed bruikbaar zijn. Een opmerkelijk verschil met de Nederlandse wetgeving is dat de kleine watersalamander in Duitsland veel gehouden wordt en blijkbaar ook ruim ingezet wordt voor onderwijsdoeleinden. Het boek is wel vooral voor de echte specialisten. Zij vinden hierin alles wat ze ooit wilden weten over de kleine watersalamander.

Raymond Creemers

Titel: Der Teichmolch
Lissotriton vulgaris
Auteur: Dr. Wolf-Rüdiger Grosse
Uitgever: Die Neue Brehm-Bd.
117 / Westarp Wissenschaften,
Hohenwarsleben, 2011
ISBN: 978-3-89432-476-6
Prijs: € 29,95
274 pagina's, 14,5 x 20 cm,
zachte omslag

in een volgend deel zullen worden behandeld. De foto's laten zelden geziene vormen als *Proteus anguis parkelj* en *Calotriton arnoldii* fraai zien. De kwaliteit van de foto's varieert van uitstekend (met

name die van Benny Trapp en Emmanuelle Biggi) tot erg matig.

Sergé Bogaerts

Titel: Salamanders and newts of Europe, North Africa and Western Asia
Auteur: M. Staniszewski
Uitgever: Die Neue Brehm-Bücherei Westarp
Wissenschaften
ISBN: 978-3-93061-227-7
Prijs: € 39,80
128 pagina's, 30 cm, hardback

